

EMMASTE PÕHIKOOLI KUNSTI- JA TÖÖÕPETUSE AINEKAVA 3. KLASSILE

KUNSTIÕPETUS

1. 3. klassi kunstõpetuse ainekavas taotletakse, et õpilane:

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning
- väärtustab erinevaid lahendusi
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni
- kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid
- tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid
- seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid
- kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri- ja õppekeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu:

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (näit. joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).

Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.

Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.

Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid.

Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.

2. Tundide arv õppeaastas on 70.

3. Kasutatav õppekirjandus:

Vahter, E. 2009. Kunst 3. Tööraamat. Tallinn: Koolibri.

Vahter, E. 2009. Kunst 3. Õpetajaraamat. Tallinn: Koolibri.

Gabral, H. & Pöldemaa, T. 2000. Kunst 1. – 3. Klassile. Tallinn: Koolibri.

Heidmets, R. 2013. Animaõpik. Tallinn: Koolibri (ilmumas 2013 kevadel)

Rehepapp, M. 2012. Disainispikker. Tööraamat õpetajale disaini õpetamiseks. Tallinn: Eesti Kunstiakadeemia.

Kivistik, S. 1976. Papitrükk. Tallinn: Oktoober.

[Animapuu. Õpetamine läbi animatsiooni.](#)

[Google Art Project](#) Kunstimuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduktsioonid

[Kunstikeskuse e-õppematerjalid](#)

[Kumu Kunstimuuseumi digikogu](#) (registreeru kasutajaks)

[Kumu Kunstimuuseumi virtuaaltuur](#)

Pütsepp, S. Op-kunst. Bridget Riley. [E-õppematerjal.](#)

4. TEEMAD

4.1. JOONISTAMISE JA MAALIMISE VÕLU;

„Natüürmort e. vaikelu lilledega vaasis”; guaššmaal. Natuurist joonistamine. Esemete iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, vorm, rütm). Joonistamistehnika materjalid, töövõtted, –vahendid.

Tegevus: Joonistamistehnikate ja töövõtete õppimine; töövahenditega katsetamine; personaalse lahenduse leidmine; joonistamine vaatlemise teel naturist; esemete ja taimede iseloom, iseloomulikud tunnused; valguse ja varju nägemine; protsessi mõtestamine ja lõplik tööde analüüs. Näituse väljapanek.

Õpitulemused: õpilane

- kasutab erinevaid joonistamise töövõtteid ning tehnikaid
- teab, mis on natüürmort e. vaikelu
- oskab näha iseloomulikku
- mõtestab enda jaoks tegevuse.

4.2. VÄRVILISED VÄRVID. AASTAAJAD. „TORMIS VIHMAVARJUGA KOOLI POOLE”. (3-4 tundi)

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (värv). Värviringi värvid. Erinevate guaššmaalitehnikate töövõtted.

Tegevus: Uute värvide avastamine. Vikerkaar. Värviring, värvilistest asjadest värviringi moodustamine; värvide kasutamisevõimalused maalimisel; maali loomine põhi- ja sekundaarvärvidega; protsessi mõtestamine ja lõplike tööde analüüs.

Õpitulemused: õpilane

- kasutab erinevaid maalimise töövõtteid ning tehnikaid
- paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni
- katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.

4.3. PIMEDAS TOAS PIMEDAL AJAL. TEATRIMAAILM. NUKU JA LAVAKUJUNTSUSE LOOMINE. (4 tundi) Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.

Tegevus: Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine. Materjalide katsetamine ja loominguiline rakendamine; erinevad tegevusalad ja ametid teatris. Erinevate nukudega tutvumine; nuku ja lava kavandamine, materjalide planeerimine. Teatrinuku ja lavamaketi loomine. Etenduse kutsete või plakatite kujundamine; protsessi mõtestamine ja lõplike tööde analüüs. Etenduse korraldamine.

Õpitulemused: õpilane

- tunneb rõõmu mängulisest ja loovast tegevusest
- kasutab erinevaid töövõtteid ning tehnikaid
- seostab vormi otstarbega ja väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.

4.4. KÜLM VÕI SOE VÄRV. (2 tundi)

Inimeste(loom), esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm), faktuur). Pildiline jutustus.

Tegevus: Kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, loo visuaalne jutustamine; millised värvid on soojad ja külmad? Seos loodusega; erinevate looduskeskkondade kujutamine oma ideed järgides; pildi loomine; lõplike tööde analüüs. Näituse väljapanek.

Õpitulemused: õpilane

- leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks.
- kasutab erinevaid töövõtteid ning tehnikaid.

4.5. MEIE EESTLASED (HIIDLASED). (3 tundi) **KOLLAAŽ.** Inimeste iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel.

Tegevus: Teemaatilise kompositsiooni loomine teemal, kus tuleb kujutada koduümbrust, rahvariideid, traditsioone.

Õpitulemused: õpilane

- leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned
- valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks
- teab ja tunneb ära kodukoha rahvariides
- väärtustab kodukoha loodust ja kultuuripärandit
- kasutab erinevaid töövõtteid ning tehnikaid.

4.6. SKULPTUURI LOOMISE ALUSED. TRIKITAJA. (2-3 tundi)

(Ampelmann, kloun, kotermann või” INIMENE hobi või elukutse tunnustega” või LOOM). Objektide iseloomulikud tunnused ja peamise esiletoomine. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning –vahendid (vormimine). Pildiline jutustus, animatsioon.

Tegevus: (animatsioon) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine. Skulptuuri töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine. Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Kes võib olla trikimeister? trikimeistrite poosid, võimalused animatsiooniks; loo mõtlemine ja trikimeistrite visandamine; trikimeistri voolimise; protsessi mõtestamine ja lõplike tööde analüüs.

Õpitulemused: õpilane

- tunneb rõõmu mängulisest ja loovast tegevusest
- katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned
- kasutab erinevaid skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid
- oskab visuaalse kultuuri näidete (animatsioon) kriitilisel vaatlemisel arutleda ja oma arvamust põhjendada
- oskab lihtsamaid skulptuuri töövõtteid katsetada ja loominguliselt rakendada
- suudab töötada iseseisvalt ja rühmas.

4.7. TRÜKITEHNIKAD. PAPI- JA TEKSTIILITRÜKK. Trükis igapäevaelus. (4 tundi)

Looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, vorm, ruum, rütm).

Tegevus: Trükitehnika töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine. Olendite kujutamine omas laadis. Kirjaõpetus ja graafiline kujundus; trükiste kasutusala, trükitehnika kasutamise võimalused, oma töö planeerimine.

Õpitulemused: õpilane

- kasutab ja teab erinevaid trükitehnikaid
- oskab näha peamist ja seda esile tuua
- teab lihtsamaid mõistesid trükkimisel
- teab, mis on stiliseerimine ja kasutab seda võtet oma töös.

4.8. LÄHIÜMBRUSE LOODUS JA EHTUSKUNST. „Purjekas” või „Tuletorn”, „Talumaja” pilliroost, spoonist, kollaažina. (2-3 tundi)

Tegevus: Lähikäikude keskkonna ja ehituskunstiga tutvumine. Materjalide, töövahendite ja töökohta

otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine; ümbruskonnaga tutvumine; sobiva motiivi leidmine, visandamine ideekavandite ja valminud tööde analüüs.

Õpitulemused: õpilane

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest
- katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi
- väärtustab kodukoha arhitektuuri (ka väikevormid: väravad, kaevud, trepid, pingid jne.).

4.9. VAHTRALEHTEDEST ROOS.

Tegevus: Sobilike lehtede otsimine; klassis töövõtete õppimine ja voolimine roosiks; kinnitusviisid.

Õpitulemused: õpilane

- tunneb rõõmu loovast tegevusest
- katsetamisest ja loomingulisest lähenemisest.

4.10. PABERNÖÖRIST ROOS.

Tegevus: Harutatud pabernööri ribast roosi keeramine; varre moodutsamine nöörist ja detailide kinnitamine PVA-liimiga.

Õpitulemused: õpilane

- tunneb rõõmu loovast tegevusest,
- katsetamisest ja loomingulisest lähenemisest.

4.12. AASTANÄITUSE VÄLJAPANEK SÕRU MUUSEUMIS.

Õpitulemus: õpilane

- väärtustab enda ja kaaslaste loodut
- tunneb rõõmu oma tööst
- tunnetab omakultuuri

4.10 KUNSTINÄITUSE KÜLASTUS.

Õpitulemus: õpilane

- oskab väärtustada kunsti.

TÖÖÕPETUS

5. 3. klassi tööõpetuse ainekavas taotletakse, et õpilane:

- omandab teadmisi mitmesuguste materjalide ja töövahendite kohta, oskab neid oma töös säästlikult kasutada
- õpib valima ja õigesti kasutama lihtsamaid töövõtteid materjalide töötlemisel
- õpib töötama suulise ja kirjaliku juhendamise abil, vajadusel kasutama abivahendina jooniseid
- omandab iseseisva mõtlemise, otsustamise, töötamise oskuse, õpib oma tööd kriitiliselt hindama
- õpib oma tööd kavandama, endale võetud tööülesandeid täitma
- õpib töötama üksi ja kollektiivselt, vastutama enda ning kaaslaste eest
- õpib kodus ja koolis korda ja puhtust hoidma, täitma isikliku hügieeninõudeid
- õpib väärtustama oma kodukoha, Eestining teiste rahvaste kultuuritraditsioone
- omandab harjumuse lähtuda oma töös esteetilisest normidest ning tõekspidamistest.

6. Tundide arv: 1,5 tundi nädalas, 52,5 tundi aastas.

7. Kasutatav kirjandus:

Soovituslik õppekirjandus:

G.-A. Saarso „Meistrimehed oleme“
G.-A. Saarso „Talvised meisterdused“
G.-A. Saarso „Kevadised meisterdused“
G.-A. Saarso „Sügiseseid meisterdused“
Galera Bassachs „Talv: meisterdamist väikelastele“
Galera Bassachs „Kevad: meisterdamist väikelastele“
Galera Bassachs „Suvi: meisterdamist väikelastele“
Galera Bassachs „Pidustused: meisterdamist väikelastele“
U. Anderssoo „Ribamaa Ribala“
S. Kalvik „Meisterdame looduslikust materjalist“
Indov „Ise ütlen, et mina tean“
E. Lind, E. Rihvk „Tööõpetus - tekstiilitööd“
E. Lind, E. Rihvk „Tööõpetus - meisterdamine“
E. Lind, E. Rihvk „Tööõpetus – oska olla ja korda hoida“
L.Reitel „Kirikuaasta meisterdamisi lastele“
M.Ruuse „Aastaring“
T.Kivirähk „Käsitöötuba“ 1-3
L.Gustavson „Teeme ise kingitusi!“
M.Steinberg „Paberist voltimine“
L.Raidmaa „Osavatele kätele“, „Lõika ja kleebi“
M.Joseph „Meisterdame“
I.Muhel „Meie lapse lihavõtteraamat“
365 meisterdamist lastele igaks päevaks
A.Wilkes „Põnev vihmase ilma raamat“
Suur käsitööraamat lastele 1-2
E.Vahter „Kinnipüütud lehesadu“, „Lumisem lumeaeg“, „Puhtalt porikarva“
K.Knighton, L.Pratt „Meisterdamist lihavõtteks“
R.Gibson, F.Watt „Meisterdamist jõuludeks“
Tarvi Tasane – Väikesed meisterdajad - <http://meisterdajad.blogspot.com/>

8. TEEMAD

8.1. LAEVA JA LIBLIKA VOLTIMINE. Või ingl.

Õpitulemused: õpilane

- omandab lihtsamad voltimisvõtted.

8.2. NÕID LUUAGA. Skulptuur; plastiliinist voolimine; taaskasutus; jogurtitopsid, riidetükid jms.; okstest luua valmistamine. (4 tundi)

Tegevus: plasttopsidest (2 suurem ja väiksem) skulptuuri moodustamine; peaosale suure nina voolimine: paberi ja kliistri abil kehapoolte ühendamine; luua ja prillide valmistamine, kinnitamine, maalimine, riidetükkide kleepimine.

Õpitulemused: õpilane

- oskab luua stiliseeritud skulptuuri
- oskab kasutada ja luua uut kasutatud materjalidest
- oskab rõhutada kujutatavas olulist, iseloomulikku
- tunneb rõõmu oma tööst.

8.3. ÕHUPALLIST papjee-mašee tehnikas büsti loomine; ”**MEREMEES NAERAB**”. (4 tundi)

Tegevus: täispuhutud õhupallile ja ajalehemassist ülakehast ühendamise teel büsti moodustamine; pabermassist ja kliistrist kätekuivatuspaberiga näo osade voolimine, kinnitamine tugevama liimiga, kuivades maalimine.

Õpitulemused: õpilane

- tunnetab proportsioone
- oskab tuua välja iseloomulikku
- oskab kujutada ja vormida büsti
- teab, mis on portree.

8.4. LOODUSLIKEST MATERJALIDEST OLENDI VALMISTAMINE. (2tundi)

Tegevus: looduslikest materjalidest oleni valmistamine alusele.

Õpitulemused: õpilane

- oskab luua ja on leidlik erinevate materjalide kokkusobitamisel
- oskab luua esteetilist teost lihtsatest materjalidest
- tunneb oma tööst rõõmu.

8.5. NAHATÜKKIDEST LOODUSPILT LILLEGA. (2 tundi)

Tegevus: nahatükkidest tausta moodustamine ja sellele viljakõrre või lille loomine; pruun koloriit

Õpitulemused: õpilane

- oskab kasutada ja ühendada nahatükke terviktöök
- tunneb ja oskab stiliseerida taimi
- teab, mis on koloriit.

8.6. KINKEKOTI MEISTERDAMINE JÕUPABERIST JA RIIDERIBADEST; pinnalaotus, taaskasutus; rahvakunst. (3-4 tundi)

Tegevus: jõupaberist koti mõõtmine joonlauaga pinnalaotuseks, lõikamine ja kaunistamine rütmiliselt eri värvi rideribadega (naharibadega), ornamendid.

Õpitulemused: õpilane

- oskab luua uut eset
- kasutada vanu materjale uuesti
- luua esteetilist eset
- tunneb ja teab mis on ornament rahvakunstis
- oskab ornamenti uudsel kasutada oma töös.

8.7. RUUMILINE KUUSK; vahtplast, tohelised värvitoonid, värviline paber, liim.

Tegevus: kuuse väljalõikamine noa abil ja ühendamine kuuseks; dekoreerimine.

Õpitulemused: õpilane

- oskab säästlikult kasutada materjali
- luua uut vanadest materjalides.

8.8. NIME KUJUNDAMINE.

Tegevus: karbile oma nime kujundamine šablooni abil svammiga värvi tupsutades.

Õpitulemus: õpilane

- oskab kujundada šablooni abil
- oskab kasutada ja kujundada nimetähti.

8.9. VINEERIST LOOMA, NUKU, olendi saagimine vineersaega, maalimine akrüülidega.

Tegevus: kavandi joonistamine; kavandi kopeerimine vineerile; saagimine; (4 tundi) Maalimine akrüülvärvidega.

Õpitulemused: õpilane

- oskab pilti kopeerida vineerile
- vahetada vineerisael saelehte
- oskab joont mööda saagida.

8.10. KÜBAR; paberroosidega; makulatuur, majapidamispaaber. (3-4 tundi)

Tegevus: kübara valmistamine vormides kaaslaste pea ümber ja kinnitades kleepklindiga vormi; katta kliistri ja majapidamispaaberiga, jõupaberiga ja kaunistada paberroosidega, mis on valmistatud pabernööriga.

Õpitulemused: õpilane

- oskab luua käepärastest, kasutatud materjalidest uut
- mõtleb loominguliselt
- oskab mõtestatult luua stiilset eset.

8.11. SÕBRAPAELA PUNUMINE; rütm.

Tegevus: paela punumine lõngadega ja kaunistamine, kinkimine.

Õpitulemused: õpilane

- oskab punuda lihtsat paela
- tunneb rõõmu kinkimisest.

8.12. RAHVUSLIK ORNAMENT; nahkehistöö

Tegevus: puiduspoonile nahatükkidest rahvusliku ornamendi loomine, kaardi kujundamine.

Õpitulemus: õpilane

- oskab kasutada ja tunneb rahvuslikku sümbolikat
- oskab rahvuslikke sümboleid mõtestada ja kasutada kujundamisel
- väärtustab rahvuslikke traditsioone.

8.13. LENDAV PIKAKAELALINE LIND; taaskasutatavatest materjalidest, munakarbid, makulatuur. (3-4 tundi)

Tegevus: ühistööna valmib lendav kurgede kolmnurk.

Õpitulemus: õpilane

- oskab kujutada
- oskab voolida pabermassist
- oskab väljendada tegelaseiseloosulikke tunnuseid
- tunneb rõõmu ja pingutab ühise tulemuse nimel.

8.14. LAPIPILT ÕMBLUSTÖÖNA; ühistöö „KALAD”. (3 tundi)

Tegevus: aplikatsioonitehnikas ja lihtsamate tikkimispistete abil valmib lapitekk seinapildina.

Õpitulemused: õpilane

- oskab lihtsamaid kaunistuspisteid
- oskab luua teemakohaselt
- tunneb rõõmu ühistööst.

8.15. VOLTIMINE, ORIGAMI. Karbi VOLTIMINE. (1 tund)

Tegevus: valgest paberist mõõtmise, voltimine.

Õpitulemused: õpilane

- teab lihtsamaid voltimise töövõtteid ja oskab neid kasutada.

8.16. VOOLIMINE SAVIST. SKULPTUUR. METSSIGA VÕI LAMAV LAMMAS;

stiliseerimine. (2 tundi)

Tegevus: skulptuuriga seotud mõisted, töövõtted; loomale iseloomulikud tunnused, liigutused; faktuurid (karvased jne); töövahendid.

Õpitulemused: õpilane

- teab skulptuuri eriliike
- oskab kujutada pisiplastilist looma
- oskab märgata ja kujutada loomale omaseid liigutusi ja tunnuseid.

8.17. KAARDI KUJUNDAMINE EMALE.

Tegevus: segatehnikas kaardi loomine ruumiliselt kleepimise abil.

Õpitulemused: õpilane

- tunneb rõmu kinkimisest
- hoolib lähedastest
- oskab valmistada kaarti ruumiliselt
- oskab kasutada mitmeid eri tehnikaid koos.

8.18. HOBUNE; ribadest volditud jalad ja keha loomine papptorudest.

Tegevus: Meisterdada fantaasiahobune printsessile kasutades värvilisi pabereid, mõõtmist ja kleepimist.

Õpitulemused: õpilane

- loob oma unistuste printsessi (prints) hobuse
- mõõdab, lõikab, leiab sobilikud detailid.

8.19. SPOONIST JA PUIDUST KLOTSIDEST PORTREE LOOMINE; PVA-liim ja metallist

korkide lisamine naeltega.

Tegevus: Etteantud materjale kasutades luua portree ja see ka pealkirjastada.

Õpitulemused: õpilane

- oskab etteantud raamides tegutseda ja luua.

8.20. PRILLIDISAIN; mõeldes kandja iseloomule, vanusele, elukutsele, disainida prillid

Tegevus: Paksemast paberist luua ja värvida, kasutades ka mustreid stiilsed prillid.

Eelneb kavanditev isandamine.õpilane mõtleb erinevate stiilide peale.

Õpitulemused: õpilane

- oskab kasutada pinna katmiseks mustreid, ornamente
- märkab erinevaid inimtüüpe.

8.21. ABSTRAKTNE KOMPOSITSIOONITEOS männikoore tükkidest; teosele nime mõtlemine.

8.22. SÕRU MUUSEUMIS KOOLI LOOMETÖÖDE NÄITUSEL OSALEMINE OMA TÖÖDEGA.

Õpitulemused: õpilane

- tunneb rõõmu enda tööst ja oskab hinnata oma – ning kaaslaste töid.